

sparelse. I gamle Dage var Forholdet tidt, at naar Folk skulde betale Tiende, kom de med det samme til et lille Tiendegilde. Undertiden stillede det sig maaske saaledes, at en Mand, der skulde betale 40 Øre, spiste og drak for 50 Øre. Men saa vidt jeg ved, er det faldet bort saa godt som alle Steder. Tiendeejernes Udgift ved Opkrævningen er for saa godt som intet at regne. Dertil kommer, hvad jeg allerede nævnte ved 1ste Behandling, at Tiendeejerne gaa glip af den fortrinlige Sikkerhed, de nu have for deres Kapital. Det er en ganske fortrinlig Sikkerhed, da den gaar forud baade for Skatter og Prioriteter. Der maa dog tages noget Hensyn til, at de gaa glip af den. Dernæst ere de udsatte for en Rentenedsættelse ved Konvertering. De kunne ganske vist faa deres Penge udbetalte, men naar de skulle anbringe dem igen, ville de nok faa det at føle som et Tab.

Endelig vil jeg meget stærkt understrege, at de Kapitelstakster, der her lægges til Grund for Afløsningen, ere meget lave. Det er et Punkt, som jeg tror, man ikke har tilstrækkelig Opmærksomhed for. Ministeriet har faaet adskillige Henvendelser, navnlig fra Præsterne, om at lægge et andet Aaremaal til Grund for Beregningen af Kapitelstaksten end det i Lovforslaget nævnte. Jeg har ikke ment det rigtigt at gøre det, men jeg skal dog her oplyse, at hvis man i Stedet for de ti Aar, der her ere foreslaaede i Lovforslaget, vilde sige, at Kapitelstaksterne skulde beregnes efter de sidste 24 Aar med Udskydelse af de to højeste og de to laveste, saa vilde Resultatet blive saaledes, at vi kunde sætte 23 Gange, og endda vilde Tiendeejerne faa mere. Jeg skal lige omtale det lidt nærmere. Naar jeg her nævner Kapitelstaksten for disse Aar, saa er det den, der gælder for Sjællands Stift og for den Kornsort, hvorefter den største Afgift svares, nemlig Byg. Jeg har ikke villet tage Gennemsnittet af Kapitelstaksten for hele Landet, fordi det jo ikke siger noget, det vilde være et Beløb, som der ikke er nogen, der svarer noget efter, og det vilde være misvisende, fordi Distrikterne, hvorfor Kapitelstaksten fastsættes, jo have en meget forskellig Størrelse. Jeg vælger derfor Kapitelstaksten for Sjællands Stift, hvorefter der ganske sikkert svares den forholdsvis største Afgift i hele Landet. Gennemsnittet af Kapitelstaksterne i Sjællands Stift for Aarene 1892—1901, som Forslaget jo er bygget paa, udgør for Byg 9 Kr. 17 Øre. Multi-

plicerer man det med 25, bliver det 229 Kr. 25 Øre. Tager man derimod Gennemsnittet ligeledes for Byg i Sjællands Stift i de sidste 24 Aar med Udskydelse af de to højeste og de to laveste, saa er det 10 Kr. 06 Øre. 23 Gange dette giver 231 Kr. 38 Øre. Det vil altsaa ses, at hvis vi forandre det Antal Aar, der skal lægges til Grund for Kapitelstaksten, fra 10 til 24 med Udskydelse af de to højeste og de to laveste, saa kunne vi sætte 23 Gange, og saa vilde Tiendeejerne endda faa mere, end de kunne faa efter de 25 Gange efter Lovforslaget. Jeg har fremhævet dette for særlig at gøre opmærksom paa, at det er en meget lav Kapitelstakst, vi gaa frem efter med Tiendeafløsningen, og det synes mig er et Punkt, som der maa tages særligt Hensyn til, naar man vil bedømme, om de 25 Gange ere for meget, for lidt eller til pas. Jeg mener nu, det er til pas, og derfor vil jeg meget anbefale, at vi holde os til det, som Forslaget her fastsætter.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger til det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard), der synes mig at optræde ret heftigt i denne Sag. Jeg synes ikke, det rigtigt stemmer med det ærede Medlems ret moderate Sindelag. Det ærede Medlem gaar jo endogsaa saa vidt i sine Bemærkninger, at han anser enkelte af Lovforslagets Bestemmelser for stridende mod Grundloven. Jeg tror dog ikke, at det ærede Medlem vil faa Medhold ret mange Steder i denne Betragtning, for her er jo slet ikke Tale om at berøve Folk noget; her er kun Tale om, for saa vidt Tiendeejer og Tiendeyder falde sammen, at slaa en Streg over det hele. Naar nu det ærede Medlem siger, at Forslaget gør Forskel paa Tiendeejerne — og han kommer jo et Sted i sin Erklæring i Betænkningen til at fremhæve det endnu stærkere ved at sige, at der gøres Forskel paa smaa og større Tiendeejere — maa jeg dog nedlægge en alvorlig Indsigelse derimod. Der gøres ikke Forskel paa smaa eller store Tiendeejere, hvad dette Spørgsmaal angaar. Er det en Godsejer, der ejer en Del af Tienden paa sine Fæstegaarde, bliver han behandlet akkurat paa samme Maade som en Gaardmand eller en Husmand, der ejer sin Tiende. Der bliver heller ikke Tale om noget Tilskud fra Statens Side i det Tilfælde, at det er en større Landejendomsbesidder, der ejer sin Tiende. Naar nu det ærede Medlem mener, at der desuagtet gøres stor Uret i dette Tilfælde, overdriver han ogsaa her. Hvis